

í t é l e t

Az indítvány iránya: a terhelt terhére

Rendelkező rész

A Kúria a járművezetés ittas állapotban vétsége miatt ... terhelt ellen folyamatban volt büntető ügyben a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Nyíregyházi Járásbíróság 36.B.1479/2016/2. számú ítéletét, illetőleg a Nyíregyházi Törvényszék 3.Bf.795/2016/4. számú ítéletét annyiban változtatja meg, hogy a terheltet a kiszabott pénzbüntetés érintetlenül hagyása mellett 1 (egy) év vízi járművek vezetésétől eltiltás büntetésre is ítéli.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 5.440 (ötezer-négyszáznegyven) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye

Indokolás

- [1] I. A Nyíregyházi Járásbíróság - bíróság elé állításos külön eljárás keretében - a 2016. szeptember 20-án meghozott és kihirdetett 36.B.1479/2016/2. számú ítéletében ... terheltet bűnösnek mondta ki ittas járművezetés vétségében [Btk. 236. § (1) bekezdés].
- [2] Ezért öt 100 napi tétel - 1000 forint napi tétel összegű - pénzbüntetésre és 1 év kisgéphajó vezetéstől eltiltás büntetésre ítélte.
- [3] Az így kiszabott mindösszesen 100.000 forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetére rendelkezett annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról. Kötelezte a terheltet 31.391 forint bűnügyi költség megfizetésére.
- [4] Az ítélet ellen az ügyész a terhelt terhére a büntetés súlyosítása, a pénzbüntetés napi tétel számának felemelése érdekében, míg a terhelt védője a járművezetéstől eltiltás büntetés mellőzése érdekében jelentett be fellebbezést.
- [5] A Nyíregyházi Törvényszék a 2017. március 30-án tartott nyilvános ülésen meghozott 3.Bf.795/2016/4. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét annyiban változtatta meg, hogy az egy napi tételnek megfelelő összeget 2000 forintra felemelte, s így a pénzbüntetést 200.000 forintban állapította meg, valamint a kisgéphajó vezetéstől eltiltás büntetés kiszabását mellőzte.
- [6] Kimondta, hogy a terhelt terhére megállapított bűncselekmény helyes megnevezése: ittas állapotban elkövetett járművezetés vétsége.
- [7] A jogerős ítéletben megállapított tényállás szerint ... terhelt 2016. július 9-én baráti társaságban a Tisza folyó holt ágánál szórakozott és közben pontosan meg nem határozható mennyiségű sört fogyasztott.
- [8] 2016. július 9-én, 17 óra 55 perc körüli időben ... csatornáján keresztül közlekedett a Tisza folyó ... folyamkilométer jelzéstől a ... folyamkilométer jelzésig a ... irányába az általa vezetett ... robbanómotorral meghajtott csónakkal.
- [9] A csónakban tartózkodott ekkor **személy 1 , személy 2, személy 3 és személy 4** is, aki mentőmellényt nem viselt és mentőmellény a csónakban nem is volt.
- [10] A rendőrfőnök a terheltet igazoltatta és ittasága miatt vérvételre előállította. A terhelt vérében a cselekmény elkövetésekor 1,61 gr/l szeszes ital fogyasztásából származó alkoholkoncentráció volt, ami közepes fokú ittas állapotot eredményezett.
- [11] A terhelt a magatartásával megszegte a víziközlekedés rendjéről szóló 57/2011. (XI.22.) NFM rendelet 1. számú mellékletét képező Hajózási Szabályzat II. rész 1. fejezet 1.03. cikk, az úszó létesítmények vezetésére való alkalmassága 1. pont, a) alpontba foglalt szabályt. Cselekményével ekként elkövette a Btk. 236. § (1) bekezdésében meghatározott és aszerint büntetendő ittas járművezetés vétségét.
- [12] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást csupán annyiban pontosította, hogy ... terhelt ittas

állapotban vezetett gépi meghajtású csónakot; a ... lóerős motorral meghajtott csónak motorteljesítménye 1,62 kW (1 lóerő=0,74 kW).

- [13] A másodfokú bíróság az ítéletének jogi indokolásában rámutatott arra, hogy az elsőfokú bíróság által hivatkozott, a vízi közlekedés rendjéről szóló 57/2011. (XI.22.) NFM rendelet 1 számú mellékletét képező Hajózási Szabályzat II. rész 1. fejezet 1.03. cikk 1/a. pontja szerint úszó létesítményt olyan személy vezethet, akinek szervezetében nincs szeszes ital fogyasztásából származó alkohol. ... terhelt akkor, amikor a bűncselekmény elkövetése során gépi meghajtású csónakot vezetett, ezen közlekedési szabályt megszegte. Ez alapozza meg büntetőjogi felelősségének megállapíthatóságát az ittas állapotban elkövetett járművezetés vétségében.
- [14] A vízi közlekedésről szóló 2000. évi XLII. törvény 87. § 3/b. pontja szerint a csónak, hajónak, kompnak, vízi sporteszköznek nem minősülő gépi berendezéssel hajtott vízi jármű, amelynek hossza a 7 métert nem haladja meg és motorteljesítménye legfeljebb 7,5 kW.
- [15] A hajózási képesítésekről szóló 15/2001. (IV.27.) KöViM rendelet 1. § (1) bekezdés a) pontja szerint a rendelet hatálya nem terjed ki a csónakok, a nem gépi meghajtású vízi sporteszközök, valamint a kizárólag a tengeri halászati tevékenységet végző tengeri hajók vezetőjére, illetve személyzetére.
- [16] A másodfokú bíróság ezen okfejtés alapján megállapította, hogy ... terhelt olyan gépi meghajtású csónakot vezetett, amelynek a vezetéséhez vezetői engedélyre nincs szükség.
- [17] A Btk. 55. § (1) bekezdés a) pontja szerint a járművezetéstől azt lehet eltiltani, aki az engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegésével követi el a bűncselekményt. Ezen indokokra figyelemmel mondta ki a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság törvénytörő módon szabott ki kishajó vezetésétől eltiltás büntetést ... terhelttel szemben, ezért e büntetés kiszabását mellőzte.
- [18] **II.** A másodfokon eljáró Nyíregyházi Törvényszék által meghozott 3.Bf.795/2016/4. számú jogerős ítélet ellen a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Főügyészség nyújtott be BF.725/2017. szám alatt felülvizsgálati indítványt ... terhelt terhére, a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt okból, a Btk. 55. § (2) bekezdésében írt anyagi jogi szabály megsértésére hivatkozással. Álláspontja szerint a törvényszék tévesen értelmezte a Btk. 55. § (2) bekezdésében írt anyagi jogi szabályt és ezért törvénytörően mellőzte a járművezetéstől eltiltás büntetés kiszabását.
- [19] A Btk. 55. § (2) bekezdés 1. mondata értelmében a járművezetéstől el kell tiltani azt, aki a járművezetés ittas állapotban vagy járművezetés bódult állapotban bűncselekményét követi el. A törvény ezen rendelkezése nem tesz különbséget engedélyhez kötött vagy nem kötött járművezetés között.
- [20] A felülvizsgálati indítványt előterjesztő ügyészség e körben hivatkozott a Kúria Bfv.II.1223/2014/5. számú eseti döntésére. A szerint a jelenleg hatályos Btk. 55. § (1) bekezdés a) és b) pontja szó szerint azonos szövegezéssel felöleli a korábban hatályos 1978.

évi IV. törvény (korábbi Btk.) 58. § (1) bekezdésében szabályozott teljes esetkört, míg a (2) bekezdésben foglalt rendelkezés a korábbi törvényben nem szerepelt, az ilyen értelemben új rendelkezésnek tekintendő. Ez az új rendelkezés a járművezetéstől eltiltás önálló esetkörét határozza meg, és ezen esetkörre az (1) bekezdésben meghatározott előfeltételek nem vonatkoztathatók, így az engedélyhez kötöttség sem.

- [21] Mindezek alapján a járművezetéstől eltiltás kötelező a gépi meghajtású járművek ittas vagy bódult állapotban történő vezetése esetében, annak mellőzésére csak a Btk. 55. § (2) bekezdés 2. mondatában írt különös méltánylást érdemlő esetben kerülhet sor. Ilyen különös méltánylást érdemlő körülmény azonban a jelen ügyben nem merült fel, arra az eljáró bíróságok sem hivatkoztak.
- [22] Minderre tekintettel a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Főügyészség szerint a Nyíregyházi Törvényszék a jogerős ítéletében törvénysértően mellőzte a járművezetéstől eltiltás büntetés kiszabását a terhelttel szemben, ezért a jogerős ítélet megváltoztatását, és a pénzbüntetés mellett a terhelt vízi járművek vezetésétől való eltiltását indítványozta.
- [23] A Legfőbb Ügyészség a BF.821/2017. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt helyes indokainál fogva fenntartotta. Indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatot változtassa meg, és hozzon a törvénynek megfelelő határozatot.
- [24] **III.** A Kúria a Be. 420. § (1) bekezdése és a Be. 424. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, amelyen a legfőbb ügyész képviselője a felülvizsgálati indítványt és a legfőbb ügyészi átiratban foglaltakat változatlan tartalommal fenntartotta.
- [25] **A terhelt** védője felszólalásában a jogerős határozat hatályában fenntartására tett indítványt. Ezt megindokolva arra hivatkozott, hogy a terhelt valójában egy kedvtelési célra használatos úszólétesítményt vezetett, és erre figyelemmel a Kúria vegye fontolóra, hogy e cselekménynek társadalomra veszélyessége nincs.
- [26] A Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett egyrészt a felülvizsgálati indítványban megjelölt Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott okból, valamint a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában írt eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében hivatalból [Be. 423. § (4) és (5) bekezdés] bírálta felül.
- [27] Ennek során az ügyész által ... terhelt terhére bejelentett felülvizsgálati indítványt érdemben alaposnak találta.
- 1.
- [28] A Be. 418. § (1) bekezdése szerint felülvizsgálati indítványt a terhelt terhére a jogerős ügydöntő határozat közlésétől számított hat hónapon belül lehet előterjeszteni.
- [29] A büntető ügyben a másodfokú bíróság által meghozott ítélet a Nyíregyházi Törvényszéken 2017. március 30-án tartott nyilvános ülésen emelkedett jogerőre. E nyilvános ülésen az ügyész nem vett részt, ezért a másodfokú bíróság a határozatát kézbesítés útján közölte az ügyésszel. Ehhez képest a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei

Főügyészség által ... terhelt terhére benyújtott felülvizsgálati indítvány 2017. május 31-én érkezett meg az alapügyben első fokon eljáró Nyíregyházi Járásbírósághoz, tehát kétségtelenül a törvény által előírt hat hónapos jogvesztő határidőn belül.

- [30] A Kúria rögzíti továbbá, hogy a Be. 423. § (2) bekezdése értelmében a rendkívüli jogorvoslati indítványt a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni. Erre tekintettel a megtámadott határozat meghozatala idején hatályban volt, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvényben (továbbiakban Btk.) foglalt büntető anyagi jogszabályok alapján döntött a felülvizsgálati indítvány tárgyában.

2.

- [31] Felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja alapján - egyebek mellett - akkor van helye, ha a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak. Erre hivatkozott felülvizsgálati indítványában az ügyész, amikor azt állította, hogy a bíróság a jogerős határozatában a Btk. 55. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezés téves alkalmazásával mellőzte a terhelt kiséghajó vezetésétől eltiltását.
- [32] A Be. 423. § (1) bekezdése kötelező erővel írja elő, hogy a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozat által megállapított tényállás az irányadó, e tényállás felülvizsgálati indítványban nem támadható. A jogerős ítéletben megállapított tényálláshoz tehát a Kúria is kötve van. Azt a kérdést tehát, hogy valamely ügyben a terhelt elítélésére törvénysértően került-e sor, még az érdemi felülbírálat során is kizárólag az ítéletben rögzített tények alapul vételével vizsgálhatja. Felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak sincs helye [Be. 419. § (1) bekezdés, 388. § (2) bekezdés].

3.

- [33] A Kúria az ügyész felülvizsgálati indítványát alaposnak találta a következő indokok alapján.
- [34] A Btk. 236. § (1) bekezdésében meghatározott és aszerint minősülő járművezetés ittas állapotban bűncselekményt az követi el, aki ittas állapotban vasúti vagy légi járművet, gépi meghajtású úszólétesítményt vagy közúton, illetve közforgalom elől el nem zárt magánúton gépi meghajtású járművet vezet.
- [35] E bűncselekmény jogi tárgya komplex. Elsődlegesen az összes közlekedési ágazat közlekedésének biztonságához, másodlagosan pedig ezen ágazatok közlekedésével érintett személyek életének, testi épségének és egészségének védelméhez fűződő társadalmi érdek.
- [36] A bűncselekmény elkövetési magatartása a vezetés, amelyen a jármű mozgásba hozatalát, valamint a jármű műszaki berendezéseinek - a haladás érdekében való - működtetését értjük.
- [37] A tényállás elkövetési eszközei azonosak a korábbi törvényi tényállásban foglaltakkal. Mivel azonban a vízi közlekedésről szóló 2000. évi XLII. törvény 87. § 38. pontjában foglalt értelmező

rendelkezés szerint a gépi meghajtású vízi jármű és a gépi meghajtású úszó munkagép egyaránt a gépi meghajtású úszólétesítmény kategóriájába tartozik, ezért célszerű volt a vízi közlekedéssel kapcsolatos járművek (mint elkövetési eszközök) korábbi fogalmát a közlekedési ágazati jogszabályban írt, korszerű fogalommal úszólétesítményre cserélni.

- [38] A tényállás alkalmazásában mind a négy közlekedési ágazatban gépi meghajtású járműnek azt a járművet tekintjük, amelyet beépített erőgép hajt. Erre tekintettel a közúti járművek vonatkozásában a gépi meghajtású jármű kategória szélesebb a KRESZ 1. számú függelékének II. fejezetében felsorolt gépjárművek kategóriájánál, és a gépjármű kategóriába nem tartozó mezőgazdasági vontató, lassú jármű, segédmotoros kerékpár vagy a villamos vezetésével is elkövethető a bűncselekmény.
- [39] A bűncselekmény alapesete nem tartalmaz eredményt. Önmagában a szeszes ital fogyasztásából származó, a tényállásban meghatározott érték meghaladásának előidézésére elégséges mennyiségű alkohollal a szervezetben történő vezetéssel megvalósul és befejezetté válik.
- [40] A Kúria egyetértett a felülvizsgálati indítványt benyújtó Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Főügyészség - valamint a Legfőbb Ügyészség azzal egyező - álláspontjával abban, hogy az ügyben másodfokon eljáró bíróság a Btk. 55. § (2) bekezdésében írt anyagi jogi szabályt tévesen értelmezte, és ezért törvénysértően mellőzte a terhelt járművezetéstől eltiltását. Helyesen utaltak egyúttal arra, hogy a Btk. 55. § (2) bekezdésének értelmezése körében tapasztalható ítélkezési bizonytalanságot a Kúria a Bfv.II.1223/2014/5. számú eseti döntésével feloldotta. A Kúria jelen ügyben is az e határozatában foglaltakat tekintette irányadónak.
- [41] A terhelt a bűncselekményt 2016. július 9-én, tehát a 2012. évi C. törvény (új Btk.) hatályba lépését követően valósította meg, ezért ügyében ennek a jogszabálynak a rendelkezései kerültek alkalmazásra. Mivel azonban felülvizsgálati indítványában az ügyész a korábban hatályos Btk. (vagyis az 1978. évi IV. törvény) hasonló rendelkezésére utalva az annak talaján kialakult bírói gyakorlatra is hivatkozott, a Kúria összevetette a korábban hatályos Btk. és a jelenleg hatályos Btk. járművezetéstől eltiltásra vonatkozó rendelkezéseit elsősorban abból a szempontból, hogy a korábban hatályban volt szabályozás alapján kialakított gyakorlat mennyiben tekintendő irányadónak az új törvény alkalmazása során.
- [42] A korábban hatályos Btk. 58. §-a szerint:
- (1) járművezetéstől el lehet tiltani azt, aki az engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegésével követi el a bűncselekményt vagy bűncselekmények elkövetéséhez járművet használ,
 - (2) a járművezetéstől eltiltás meghatározott fajtájú járműre is vonatkozhat.
- [43] A jelenleg hatályos - és a terhelt ügyében alkalmazott - Btk. 55. §-a szerint:
- (1) A járművezetéstől azt lehet eltiltani, aki

- a) az engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegésével követi el a bűncselekményt vagy
- b) bűncselekmények elkövetéséhez járművet használ.
- (2) A járművezetéstől el kell tiltani azt, aki járművezetés ittas állapotban vagy járművezetés bódult állapotban bűncselekményt követ el. Különös méltánylást érdemlő esetben a járművezetéstől eltiltás kötelező alkalmazása mellőzhető.
- (3) a járművezetéstől eltiltás meghatározott fajtájú (légi, vasúti, vízi vagy közúti) és kategóriájú járműre is vonatkozhat.
- [44] A két szabályozást összehasonlítva a járművezetéstől eltiltás feltételeit illetően megállapítható, hogy a jelenleg hatályos Btk. 55. § (1) bekezdés a) és b) pontja szinte szó szerint azonos szövegezéssel felöleli a korábban hatályos Btk. 58. § (1) bekezdésében szabályozott teljes esetkört. Ettől eltérően, a (2) bekezdésben foglaltaknak megfelelő rendelkezés a korábbi törvényben nem szerepelt, ezért feltétlenül az új törvény új rendelkezésének tekintendő.
- [45] A Kúria következetes gyakorlata szerint ez az új rendelkezés a járművezetéstől eltiltás önálló esetkörét határozza meg, és ezen esetkörre az (1) bekezdésben meghatározott előfeltételek nem vonatkoztathatók.
- [46] A Btk. 55. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott járművezetéstől eltiltás előfeltételei áttételesek. A felülvizsgálati indítványban helytállóan idézett 326/2011. (XII.28.) Korm. rendelet és az 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ) rendelkezései [4. § (1) bekezdés c) pont] kapcsolják a járművezetéstől eltiltást az alapul fekvő bűncselekményhez, ugyanakkor a (2) bekezdés esetében az alapul fekvő bűncselekmény és a szankció között maga a Btk. teremt kapcsolatot, amikor kimondja, hogy az ittas állapotban elkövetett járművezetés bűncselekménye esetében a járművezetéstől eltiltás kötelező, s az csak különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető.
- [47] A Btk. 55. § (2) bekezdésében foglalt eltiltási ok önálló értelmezése mellett fel sem merülhet az (1) bekezdésben írt előfeltételek hozzárendelésének, megkövetelésének az igénye. Az új szabályozás szerint a járművezetéstől eltiltás alkalmazásának nem előfeltétele az engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegése, elégséges a járművezetés ittas állapotban bűncselekmény elkövetése. A törvény ezen rendelkezése nem tesz különbséget engedélyhez kötött, vagy nem kötött járművezetés között.
- [48] A teljesség igényével utal a Kúria arra, hogy a jogszabályszerkesztés formai szabályaira figyelemmel sem lenne magyarázható, hogy az 55. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott előfeltétel (az engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegése) miért vonatkozna a későbbi (2) bekezdésben foglalt rendelkezésre, amikor az már az azt megelőző 55. § (1) bekezdés b) pontja esetén sem feltétel.
- [49] A kifejtettekkel következik, hogy járművezetéstől eltiltásnak ekként helye van a csónak, mint úszólétesítmény ittas állapotban

megvalósított vezetése alapján, az egyéb közlekedési szabályok megvalósításán alapuló bűncselekmény megállapítása esetén viszont az a) pont szerinti eltiltás nem alkalmazható.

- [50] Mindezekre tekintettel a Kúria a felülvizsgálati indítványnak helyt adott, és – a Be. 427. § (1) bekezdés b) pontjának alkalmazásával – maga hozott a törvénynek megfelelő határozatot. A megtámadott határozatot megváltoztatta, és a kiszabott pénzbüntetés érintetlenül hagyása mellett a terheltet a Btk. 55. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben megjelölt időtartamban a vízi járművek vezetésétől eltiltás büntetésre is ítélte. Miután különös méltánylást érdemlő körülményre az eljárás során nem merült fel adat, a Kúria a törvény által biztosított e kivételre nem lehetett tekintettel.
- [51] Megjegyzi a Kúria, hogy a másodfokú bíróság által egyébként helyesen felhívott, a bűncselekmény bírósági határozatban történő megnevezéséről rendelkező 61/2008. BK vélemény 1. pontja értelmében a bűncselekményt a bíróság ügydöntő határozatának rendelkező részében a 2012. évi C. törvény Különös Része szerinti alcímével kell megnevezni. Ekként jelen ügyben a megállapított bűncselekmény helyes megnevezése: járművezetés ittas állapotban elkövetett vétsége.
- [52] A Kúria a Be. 429. § (1) bekezdése alapján megállapította, hogy a felülvizsgálati eljárásban felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.
- [53] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki.
- A Be. 418. § (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdés e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. § (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival, azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2017. október 12.

Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. a tanács elnöke, Dr. Krecsik Eldoróda s.k. előadó bíró, Dr. Polgár András s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:
Lévai Viktória
tisztviselő